

В и д и	Степ	Дендропарк
<i>O. diaphanum</i> Brid.	-	+
<i>Leucodon sciuroides</i> (Hedw.) Schwaegr.	-	+
<i>Neckera webbiana</i> (Mont.) Dull.	-	+
<i>Leskea polycarpa</i> Hedw.	-	+
<i>Anomodon viticulosus</i> (Hedw.) Hook. et Tayl.	-	+
<i>Amblystegium serpens</i> (Hedw.) B., S. et G.	-	+
<i>A. varium</i> (Hedw.) Lindb.	-	+
<i>A. saxatile</i> Schimp.	-	+
<i>A. riparium</i> (Hedw.) B., S. et G.	-	+
<i>Homalotecium sericeum</i> (Hedw.) B., S. et G.	-	+
<i>H. lutescens</i> (Hedw.) Robins	-	+
<i>Brachythecium albicans</i> (Hedw.) B., S. et G.	-	+
<i>B. campestre</i> (C. Mull.) B., S. et G.	+	+
<i>B. velutinum</i> (Hedw.) B., S. et G.	+	+
<i>Rhynchostegium murale</i> f. <i>julaceum</i> Podp.	-	+
<i>Pylaisia polyantha</i> (Hedw.) Schimp.	-	+
<i>Hypnum cupressiforme</i> Hedw.	-	+

Важливими завданнями біологічних досліджень в Біосферному заповіднику "Асканія-Нова" є уточнення видового складу мохоподібних, пошук та вивчення внутрішньовидових таксонів та контроль стану популяцій всіх видів мохоподібних.

Джерела та література

Бачуріна Г.Ф., Бойко М.Ф., Партика Л.Я. Мохоподібні заповідника "Асканія-Нова" // Укр. ботан. журн. - 1977. - Т. 34, № 3. - С. 276 - 280.

Бойко М.Ф. Бріофлора степових заповідників Європейської частини СРСР та її аналіз // Там таки. - 1984. - Т. 41, № 2. - С. 35 - 41.

Бойко М.Ф. Бріофлора степної зони Восточно-Європейської рівнини и Предкавказья: Автореф. дисс. ... докт. биол. наук. - Киев, 1992. - 39 с.

Бойко М.Ф. Екологічні групи мохоподібних по відношенню до хімізму субстрату // Метода: Збірник наукових і методичних статей. - Київ, 1977. - Вип. 4. - С. 7 - 10.

БІОРІЗНОМАНІТТЯ БІОСФЕРНОГО ЗАПОВІДНИКА "АСКАНІЯ-НОВА": ЛИШАЙНИКИ ТА ЛІХЕНОФЛЬНІ ГРИБИ

Ходосовцев О.Є.

Херсонський педагогічний інститут, Україна

Першими кроками для збереження біорізноманіття в біосферних заповідниках є інвентаризація біоти. Представлений список лишайників Біосферного заповідника "Асканія-Нова" враховує літературні джерела (Окснер, 1925, 1927, 1937, 1956, 1968, 1993; Білик, 1956; Бачуріна та ін., 1977; Водопьянова, Веденьков, 1979;

Кондратюк, Навроцька, 1992; Ходосовцев, 1994 а, б; Kondratyuk & Navrotskaia, 1995; Кондратюк, Ходосовцев, 1997) та власні дослідження (таблиця). Анований список лишайників та ліхенофільних грибів [LF], який включає 55 видів, що належать до 31 роду та 15 родин, складений на основі критичного списку лишайників України (Kondratyuk & al., 1996).

Видовий склад лишайників заповідника

Назва виду	Дендропарк	Степ
<i>Amandinea punctata</i> (Hoffm.) Coppins & Scheid.		+
<i>Anaptychia ciliaris</i> (L.) Koerb. ex A. Massal.	+	
<i>Arthonia destruens</i> Rehn in Rabench. [LF]	+	
<i>Bacidia bagliettoana</i> (A. Massal. & De Not.) Jatta		+
<i>B. rubella</i> (Hoffm.) A. Massal.		+
<i>Buellia alboatra</i> (Hoffm.) Th. Fr.	+	
<i>Caloplaca cerina</i> (Ehrh. ex Hedwig) Th. Fr.	+	
var. <i>chloroleuca</i> (Sm.) Th. Fr.		
<i>C. citrina</i> (Hoffm.) Th. Fr.	+	
<i>C. decipiens</i> (Arnold) Blomb. & Forssell.	+	
<i>C. flavorubescens</i> (Huds.) J.R. Laundon	+	
<i>C. flavovirescens</i> (Wulfen) Dalla Torre & Sarnth.	+	
<i>C. holocarpa</i> (Hoffm. ex Ach.) Wade.		+
<i>C. lobulata</i> (Florke) Hellbom.	+	
<i>C. saxicola</i> (Hoffm.) Nordin	+	+
<i>Candelariella aurella</i> (Hoffm.) Zahlbr.	+	
<i>Catapyrenium rufescens</i> (Ach.) O. Breuss		+
<i>Cetraria steppae</i> (Savicz) Karnef.		+
<i>Cladonia convoluta</i> (Lahm.) P. Cout.		+
<i>C. cornuta</i> (L.) Hoffm.		+
<i>C. fimbriata</i> (L.) Th. Fr.		+
<i>C. foliacea</i> (Huds.) Willd.		+
<i>C. furcata</i> (Huds.) Schrad. subsp. <i>furcata</i>		+
<i>C. furcata</i> subsp. <i>subrangiformis</i> (Sandst.) Abbayes		+
<i>C. pyxidata</i> (L.) Hoffm. subsp. <i>pyxidata</i>		+
<i>C. pyxidata</i> subsp. <i>chlorophaea</i> (Florke ex Sommert.) V. Wirth		+
<i>C. rangiformis</i> Hoffm.		+
<i>C. rei</i> Schaer.		+
<i>Diploschistes muscorum</i> (Scop.) R. Sant.		+
<i>Hypogymnia physodes</i> (L.) Nyl.	+	
<i>Lecania alexandrae</i> Tomin.	+	
<i>L. dubitans</i> (Nyl.) Sm.		+
<i>L. koerberiana</i> Lahm	+	+
<i>Lecanora carpinea</i> (L.) Vain.	+	+
<i>L. crenulata</i> Hook.	+	+
<i>L. hagenii</i> Ach.	+	+
<i>L. pulicaris</i> (Pers.) Ach.	+	
<i>Lecidella eleochroma</i> (Ach.) Choisy	+	+
<i>Melanelia glabratula</i> (Lamy) Essl.		+
<i>Neofuscelia rysssolea</i> (Ach.) Essl.	+	

Назва виду	Продовження таблиці	
	Дендропарк	Степ
<i>Opegrapha physciaria</i> (Nyl.) D. Hawksw. & Coppins [LF]	+	
<i>Parmelia sulcata</i> Tayl.	+	+
<i>Peltigera didactyla</i> (With.) J. R. Laundon		+
<i>Phaeophyscia orbicularis</i> (Neck.) Moberg	+	+
<i>Physcia adscendens</i> (Fr.) H. Olivier	+	+
<i>P. stellaris</i> (L.) Ach.	+	
<i>P. tribacia</i> (Ach.) Nyl.	+	
<i>Physconia grisea</i> (Lam.) Poelt	+	
<i>Pleurosticta acetabulum</i> (Neck.) Elix & Lumbsch.	+	
<i>Psora decipiens</i> (Hedw.) Hoffm.		+
<i>Ramalina fraxinea</i> (L.) Ach.	+	+
<i>R. fastigiata</i> (Pers.) Ach.	+	
<i>Rinodina pyrina</i> (Ach.) Arnold	+	+
<i>Toninia massata</i> (Turk.) Here.		+
<i>Xanthoparmelia camtschadalis</i> (Ach.) Hale		+
<i>Xanthoria parietina</i> (L.) Th. Fr.	+	+
<i>X. polycarpa</i> (Ehrh.) Oliv.		+

Література

- Бачурина Г.Ф., Бойко М.Ф., Партика Л.Я. Мохоподібні заповідника "Асканія-Нова" // Укр. ботан. журн. - 1977. - 34, № 3. - С. 276-281.
- Білик Г.І. Рослинність нижнього Придніпров'я. - Київ: вид-во АН УРСР, 1956. - 178 с.
- Водопьянова В.Г., Веденьков Е.П. Флора спорових растений заповедной степи "Аскания-Нова" // Научно-техн. бюл. УНИИЖ "Аскания-Нова". - Херсон, 1979. - Ч. 2. - С. 49 - 51.
- Кондратюк С.Я., Навроцька І.Л. Нові та рідкісні види ліхенофлори України // Укр. ботан. журн. - 1992. - 49, № 4. - С. 56 - 61.
- Кондратюк С.Я., Ходосовцев О.Є. Нові для мікобіоти України види ліхенофільних грибів // Укр. ботан. журн. - 1997. - 54, № 6. - С. 588-590.
- Окснер А.М. Нові та маловідомі види обрісників на Україні // Вісник Київ. ботан. саду. - 1925. - Вип. 2. - С. 20-23.
- Окснер А.М. Нові обрісники для України // Вісник Київ. ботан. саду. - 1927. - Вип. 5 - 6. - С. 89 - 92.
- Окснер А.М. Визначник лишайників УРСР. - Київ: вид-во АН УРСР, 1937. - 341 с.
- Окснер А.М. Флора лишайників України. - Київ: вид-во АН УРСР, 1956. - Т. 1. - 495 с.
- Окснер А.М. Флора лишайників України. - Київ: вид-во АН УРСР, 1968. - Т. 2, вип. 1. - 500 с.
- Окснер А.М. Флора лишайників України. - Київ: вид-во АН УРСР, 1993. - Т. 2, вип. 2. - 544 с.
- Ходосовцев А.Е. Лишайники биосферного заповідника "Аскания-Нова" // Охорона генофонду рослин в Україні. - Донецьк, 1994. - С. 66 - 67.
- Ходосовцев О.Є. Епіфітні лишайники в степових фітоценозах півдня України // Другі наукові читання пам'яті Й.К.Пачоського. - Херсон, 1994. - С. 71 - 74.

Ходосовцев О.Е. До охорони лишайників в біосферних заповідниках півдня України // Проблеми становлення і функціонування новостворених заповідників. - Гримаїлів, 1995. - С. 56.

Kondratyuk S. & Navrotskaya I. Lichenes of Protected Areas in Ukraine // Mitt. Eidgenoss. Fortsch. Anst. - Wald Schnee Landsch, 1995. - 70, № 1. - P. 153 - 156.

Kondratyuk S.Ya., Navrotskaja I.L., Khodosovtsev A.Ye. & Sc'onina O. F. Checklist of Ukrainian lichens // Воссоед. - 1996. - 6. - P. 217 - 294.

ОСНОВНЫЕ ИТОГИ РЕИНВЕНТАРИЗАЦИИ ФЛОРЫ ПРИРОДНОГО ЯДРА БИОСФЕРНОГО ЗАПОВЕДНИКА "АСКАНИЯ-НОВА"

Веденьков Е. П., Дрогобыч Н. Е.

Биосферный заповедник "Аскания-Нова" им. Ф. Э. Фальц-Фейна

В 1986-1990 гг. проведена очередная реинвентаризация флоры высших растений заповедной степи. Результаты этих исследований частично опубликованы. Ниже приводится краткая характеристика флоры природного ядра в целом.

Реинвентаризацией зарегистрировано 72 ранее не отмеченных вида, в том числе 18 автохтонных. 50 новых видов - травянистые растения, остальные - асканийские древесно-кустарниковые интродуценты. Теперь флора высших степи включает 515 видов, из них 478 произрастают естественно. Они относятся к 237 родам и 56 семействам. Прирост флоры за годы существования Аскании-Нова как государственного заповедника показан в таблице 1.

Таблица 1 Динамика разнообразия видового состава высших растений степи

Год составления списка	Число естественно произрастающих видов		
	всего	в том числе	
		автохтонов	аллохтонов и адвентивов
1923	310	202	108
1954	357	238	119
1975	436	269	167
1990	478	282	196

В пятнадцать ведущих семейств входят: Asteraceae (75, или 15,7 % от общего количества видов), Poaceae (55 - 11,5), Fabaceae (36 - 7,5), Brassicaceae (29 - 6,1), Lamiaceae (26 - 5,4), Caryophyllaceae (26 - 5,4) Scrophulariaceae (23 - 4,8), Chenopodiaceae (22 - 4,6), Apiaceae (15 - 3,1), Cyperaceae (14 - 3,0), Polygonaceae (14 - 3,0), Boraginaceae (12 - 2,5), Liliaceae (11 - 2,3), Ranunculaceae (11 - 2,3), Rosaceae (9 - 2,0). К ним относятся 369, или 77,2 % общего числа видов, а ядро из трех первых семейств включает 166 видов, или 34,7 %.

В биоморфологическом спектре флоры преобладают многолетние травы (51,0 %). Основу этой группы составляют длительновегетирующие многолетники (47,0 %). На долю однолетников приходится 38,1 %, двулетников - 9,4 %, полукустарников и полукустарничков - 1,5 %. Среди степных трав доминируют стержнекорневые (62,5%).